

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Spáni czerna gyári-jegye.

dijakkal ki és kapható az ésében.

éle

lom és

esoványodásnál és verszegény-20 év alatt 58 szállító ur, a láde gyarában.

magamat oly-nyeszer láttak, pességét, zord ró Budapestre k, menedeket könnyebbülést potom annyira el nem mu- nek ajánlani, és maradok

Fermez. Riekl Jánosfarad: Janky minden na-

és összes

6 biztosíték

tulajdonos:

dor.

S-kereszt

ekre

nyek: 120.000 ft.

kisebb nyeresémeny

22-en nyilvános

ent 6 frt 50 kr.

an 2 frt o. e. az

50 kros hátralek

lett fizetendő le,

tételek mel-

ától fogva

nden juta-

atra ingyen és

zások a legpon-

és TÁRSA

4. sz

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve
 Egy évre . . . . . 10 frt — kr.
 Fél évre . . . . . 5 — —
 Negyed évre . . . . . 2 — 50 —

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény fölött, Veszprém háza földszint, a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethető helyben:
 TELEGGI K. LAJOS és ff.
 CSÁTHY KÁROLY könyv-kereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok után.

Hirdetési díj:
 Négy hasábolos petit sorát 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű a többes-
 hirdetések alkut szerinti a leg-
 olesőbb árárt vételek fel.
 Bélyegdíj minden külön bogta-
 lásért 30 kr.

„Nyiltér”-ben megjelenő közle-
 mény minden petit sora 20 kr.

Hirdetések felvételnek a kiadó-
 hivatalban, KUTASI L. könyv-
 nyomdájában, valamint SZÉCHÉNY-
 MAN H. köv. iróházában is.

Név nélkül vagy bérmentés nélkül
 beküldött kéziratok nem vétel-
 nek gyűlelme.
 Kéziratok vissza nem ad-
 atnak.

A szabadság szobra.

Szobrot a hősöknek, messze kiöltöt, mely méltó legyen az ő dicsőségükhöz! Oszlopot ama fenséges harez emlékezetére, melyet bámulattal nézett végig a világ, melyről a legnagyobb modern német költő lelkesedve énekl:

Es megújul a régi dal,
 Főleled hős mondánk varázsa,
 Kemény, szilajvad hatáival:
 A Niebelungok pusztulása.

Mert elhullottak ők, s a miért küzdöttek, a nemzet szabadságát erőszak letapota. A titáni harezot nem koronázta siker, de nem mulott el nyom és haszon nélkül. A történelem könyvébe ragyogó betűkkel írta be a magyar nevet, s a mi szellemeinkbe eltörölhetetlenül oltotta be amaz eszméket, melyekért a hősök véruket ontották.

Bizonylitt az ideje, hogy most, harminez és egynehány év múltán, mikor egy kissé újra szabadabban lélekezhetünk s leg-alább annyi módunkban áll hogy nemzeti céljainkra törvényes eszközökkel töreked-jünk: lerójuk valahára a kegyelet tartozá-sát azok iránt, kik megmutatták nekünk, mikre kell törekednünk, s kik megmutatták Európának, hogy a magyar nemzetben még mindig van egy államot fentartani képes erő.

Budapest fővárosa semmivel sem bizo-nyította be jobban, hogy méltó amaz első-ségre, mely őt az ország városai közt meg-illeti, mint azzal az egyértelmű lelkesedé-sel, melylyel a szabadság-szobor ügyét fel-karolta. S a leghelyesebb szempontból in-dult ki, midőn a szoborban nem egyes konkrét történelmi eseményeket kíván meg-örökíteni, hanem ailegóriát állít abban a nemzeti szabadságnak, az állami független-ségnek, s abbeli készségünknek, hogy jogai-inkért készek vagyunk mindenha véruket ontani. Így lesz az a szobor több, mint egy egyszerű műdarab; így lesz oltára az el-évülhetetlen, elalkudhatatlan jogoknak; így nyer benne érzelmi tettet az eszme; így fogják róla megtanulni a késő nemzedékek a haza kiolthatatlan szeretetét.

Mióta hazánk a Habsburg-ház uralma alá került, sajnos, nagyon sok szabadság-harcza volt. De egyikben sem fogott egy-össze az egész nemzet s egyik által sem nyertek oly világos kifejezést a nemzeti jog-ok, mint ebben a legutolsóban. Épen ezért szükséges ezt örökíteni meg s egy szoborban ama halhatatlan kor hagyomá-nyait szállitanunk át az utókorra. Mert ezeket a hagyományokat ápolnunk, az azok-ban kifejezésre jutó eszmékért munkálkod-nunk: ez a nemzet feladata. A történe-lemnek szomorú tanúságai vannak, s meg-eshetik, hogy nemzeti fejlődésünk békés munkájában megint azok zavarnak meg, kiknek állásuknál fogva a nemzeti törek-veket legteljesebben kellene képviselniök. S ép akkor lesz majd jó a szabadság szobra, ha tán újra szabadságunkért kell küzdeni; akkor lesz jó szemünk előtt látni az abban kifejeződő tanúságot, hogy a sza-badságharcok kiomló vére termékenyíti az eszmék termő földjét; hogy a nemzeteket, míg magok le nem mondanak magokról, megölni nem lehet.

Ezt fogja a szabadságszobra kifejezni s ezért várja el a főváros az országtól, hogy ép oly lelkesedéssel fogja előterjeszteni a terv valósulását, mint a milyennel ezt ő kezdeményezte.

Inczédi László.

Debreczen, jan. 18.
 — **Olvad a többség.** A képviselőház teg-napi ülésében hadmentességi adó tárgyalá-sakor több ízben kellett megszámolni a sza-vazatokat, s a kormánypárti többség ez alkalmakkor csak 10, 9, 3 szavazat volt, mit az ellenzék éljenzéssel üdvözölt. A házelnök és Tisza közt nézetkülönbség merült fel a szabá-lyok értelmezése ügyében, a mi azzal végző-dött, hogy — Tisza meghajolt az elnöki te-kintély előtt.

— **Uj franciaia főkonzul van Budapes-ten.** E polczra gr. Kauger Villars 1. osztályú követségi titkár nevezetett ki.

— **Az országgyűlési függetlenségi párt** a kath. felekezetűekről származó kérvények ügyében elhatározta, hogy pártolja ezekre nézve a kérvényi bizottság javaslatát, mely abból áll, hogy azok egyes pontok szerint il-letékes bizottságnak, részben a miniszternek kiadassanak a felszólalással Upton Gábor bi-zatott meg.

Debreczen Kossuthnak.

Mélyen tisztelt nagy hazafi!

Debreczen sz. kir. város bizottsági köz-gyűlése a város közönsége óhajának tesz ele-gét, midőn az őszinte tisztelet és ragaszkodás nyilvánítása mellett örömteljes üdvözlét küldi 80 ik születésnapjának évfordulója alkalmából, egyszersmind egyhangulag s lelkesedve azt kívánja, hogy a gondviselés Önt, mélyen tisz-telt nagy hazánkfiait, lelki és testi erőben még sokáig tartsa meg s a szeretett magyar haza előmenetelén sok örömet találhassa.

Debreczen városi törvényhatóság bizott-ságának 1883. évi január 11 en tartott közgyű-léséből.

A „vörös herceg.”

„Habent sua fata libelli.” Mondja a latin példabeszéd, amelyet a magyar ember ilyen formán fordít le. „Lesz meg a kutyára dér.” Napoleon Jeromos herceg, vulgo „vörös her-ceg” szintén bizott ebben az orákulumban és erősen hitte, hogy az ő órája is utni fog egy-szer; őt is megcsipji a dér. Meg is csippte, el is esippte — a franciaia államügyesség sze-melyében.

A vörös herceg proklamációjáról s az ő elfogatásáról beszél ma egész Franciaor-szág; egész Európa. Hogy is ne beszélne, hi-szen az a legújabb „comédie française” kis-miska ahoz, amelyet a híres Coquelin avan-geiroz a „Comédie Française”-ben. Plon plon herceg I. Napoleon poseba vágja magát és elmenydörög egy kemény deklamációt az ő „hét millió”-jához, amelyhez a nagy claquer, a „Figaro” adja meg a jelt: „vos plandite!” Es a franciaia nép tapsolt; jóízűbben mint egy színházi komédiának. A hős „aktor” pe-dig most a „Conciergerie” fogházban nyug-szik babérain és elmelkedhetik egy új „pucs” elméletén, amelynek gyakorlati érke újra „fucs” legyen. De hisz ez nem első eset a Napoleoniak életében. III. Napoleon adott rá praecedent kettőt is: Strauszburgban és Bou-logneban. Azért mégis császár lett. A vörös hercegnek hát csak induktív gondolkodás módjára enged következtetni, ha úgy okosko-dik, hogy egy pár pucs nélkülözhetetlen ab-ban, hogy egy Napoleonida császár legyen, s képzelhető, milyen színházi attitude del tagad ő meg most minden fölvilágosítást az állam-ügyész kérdéseire, — ő az „elv” embere! Menyire ráillik erre az ügyetlen Jeromora, akiről egy szellemes államférfi — tekintve ha-sonlatosságát I. Napoleonhoz — azt jegyezte, hogy I. Napoleon finom márvány arcának durva agyagba öntött oltromba kópíja — mennyire ráillik Carlyle jellemzésének appli-kációja: „Oh te ostoba Jeromos. akiből egy Plon plon herceg lön! Hát azt hiszed, hogy a republika már csupa madárjlesztő lett, a melyre te szemtelen, koszos fejű varju, tetszé-sed szerint rászálalhatsz és azt kopácsolhatod? Még nem egészen.”

Igen! Még nem egészen! Annak a szín-padi komédiának, a melyet a vörös herceg rendezett Párisban s melynek színlapjait bonap-artista képviselők raggatták fel a falakra: van egy komoly háttere is, amely két irány-ban nyilik meg előttünk. Az egyik perspektíva azt mutatja, hogy Gambetta halálával a külön-féle trónpraetendens varjúkeltő grengének érzik már a republika arra, hogy elkezdjék fölötte haláltjóslo károgásait; a másik perspectiva pedig arra tanít bennünket, hogy a republika Gambetta után is eég erős arra, hogy lelő-völdözze azokat a szemtelen varjúkat, amelyek hogy ehések, azt hiszszük, de hogy egyhamar jóllakni nem fognak, erről biztosítja Európát a franciaia nemzet józanága. És ennek a józan-ságnak erővel párosult enunuciációját adta a franciaia republikánus kormány akkor, amidőn egyrészt elfogatta a vörös herceget, nem azért mert veszélyes, hanem mert izgága; s nem azért mert neki, hanem mert másnak, általa elbolondítottaknak árthatna; másrészt Floquet képviselő indítványára nagy szótöbbséggel ki-mondta a „sürgősséget” a franciaia trónpra-

tendens varjúknak[Franciaországól kiutasítását tárgyzó törvény meghozatalára. Nem azért mert fél tőlök, hanem azért, mert kakukkiut amely, a más fészében hetvenkedik, még a madarak társadalma is kiveri maga közül.

Es fogják fel akárhogyan a franciaia kor-mány és parlament eljárását, nemcsak a „salus reipublicae supraemalex” magas elvénk, hanem az emberi természet általános törvényének szempontjából is csak helyeselnünk lehet a vörös herceggel szemben tanusított eljárását. Mert nincs olyan birkatürelmű házigazda, aki ki ne csavarná a csóvát annak a vendégnek a kezéből, aki fejére akarja gyujtani saját házát; és ki ne dobna a küszöbön.

„Habent sua fata libelli.” „A vörös” her-ceget saját keze veri meg. Amit keresett, megkapta. Uti-laput kötnek a talpára. Mehet oda, ahol nem a korona, hanem a — citrom virul. Utközben alighanem eszébe fog jutni a s szellemes Girardin válasza, amelyet akkor — réges régen volt már — mondott neki, amikor in floribus azt kérdezte tőle: „Kedves Girardin, ha én egyszer császár leszek, mit fogna én tőlem kérni?” — „Egy utle velet külföldre.” Volt a csipős válasz. Most alighanem ő hercegsége kapja meg ezt az utlevelet külföldre. Szerencsés utat neki!

Kovács Pál.

Ébrednek az iparosok.

Debreczen, jan. 19

Magyarországot szokás szerint földmivelő államnak szeretik nevezni. Lakosságának tul-nyomó része ősi időkől fogva a föld mivélése-vel foglalkozik is; mindazáltal ama tapasztal-atok, melyeket a mindennapi foglalkozás kö-vetkeztében maguknak az emberek szereztek, nem voltak elegendők. A gyakorlatiathoz szüksé-gesnek bizonyult az elmélet. Így keletkeztek már régi időkben hazánkban is a gazdasági intézetek. Valamint a kereskedelem terén, hogy jó kereskedőink legyenek, szükséges volt, hogy kereskedőink szellemi képzettséggel is birjanak: legott létesültek, s ma már virágzán-nak indultak kereskedelmi iskolák.

Az iparügy terén csupán egészen a leg-újabb időig, tapasztaljuk az egy helyben ma-radást. Az iparosok maguk sem törődtek sor-sukkal, mások meg kevésbé. Ily elhanyagoltatás természetesen az iparosok legnagyobb mérvű visszaesését okozta; ők, kik hajdan nemesi szabadsággal és kiváltságos jogokkal is bírtak, észrevették a hanyatlást, de nem volt sem lelki, sem szellemi erejük a tespedésből ki-emelkedni; a társadalom többi osztályától visszahuzódók, majd magától a társadalomtól is ignoráltatva: arra a fejlődési fokra estek, hogy már már a proletárság tömegét képezték Magyarországon. Emlékeztünk meg arra az időre, midőn ifjainkra büntetést képezett, ha szülőik az iparos pályára adták.

A czéhrendszer eltörlése, az iparszabad-ság behozatala ilyen állapotban taláta hazánk iparos-osztályát. Mi következtet ezután? Tudjuk; az óriási közönyhöz csatlakozott a szegénység, vagy hogy Zichy szavaival éljünk, a depravatio, az elposványosodás. Es ez igen természetes; az iparszabadság következtében hazánkba is becsempészett és itt kifejtett kapzi szédelés, szerzett vagyonukról is megfosztotta iparosaink nagy részét. A külföldről óriási mérvben be-hozott gyári termelvényekkel kézműiparosaink nem versenyezhettek.

A tulajdonképeni ébredés korszaka kez-dődött az 1872-ik évben az első, és az 1879. évben a második országos iparos gyűlés meg-tartásával. Es meg kell itt említenünk, hogy a mozgalom kezdeményezői itt sem iparosok valának. Mudrony Soma, Ráth Károly és mások nevei tűnnek itt föl, mint főbb mozgató erők, kik iránt a magyar iparosok bizonyára örök hálára leszenek lekötelezve.

Az iparos gyűlések erélyes manifestációjá, a kormányhoz és országgyűléshez intézett fel-iratok elvlegre felköltötték a kormány és tör-vényhozás figyelmét az iparosok sanjaru hely-zetére. A törvényen változtatni kell, az ipar-szabadság helyébe a korlátolt iparrendszert kell behozni, egyszóval az ipartörvény revide-álandó. E szükségesség tudata daczára folyvást vajudó állapotban van az ügy. Báró Kemény Gábor volt iparügyi miniszter évekig tanulmányozta a kérdést és enquetteztett abban, s végre is mitsem tett, hanem örökségként átadta utódjának, hogy az oldja meg a gordiusi csomót. Az új iparügyi miniszter intencióit e tekintetben nem ismerjük, de annyit tudunk, hogy az ipartörvény módosítása most is még csak kilátásban van helyezve.

Hanem az iparosok helyzetének javítása érdekében a kormány mégis egy más irányban kezdett lépéseket tenni. A kormánytól származó üdvös tényekről ritkán emlékeztünk meg ugyan; de ez a miről most szó van, hasz-

nos befolyással lehet a jövő iparos nemzedékre. Az érdem nagy része itt is gr. Zichy Jenőé, most az iparosok szellemi művelődésének ér-dekében legújabbban teendő kormányi intézke-déseknek az initiativa a gróftól származik. El-érkezettnek látták tehát az időt, hogy hazánk nevezetesebb városában az első fok u ipariskolák szerveztessenek, e czézből Jágócsi Péterffy József min. biztos és gr. Zichy Jenő küldettek ki. Felhiva lettek emnélfogva az összes törvényhatóságok, hogy tegyenek je-lentést az iparoktatás helyi viszonyairól, álla-potáról. 89 törvényhatóság jelentése érkezett be a miniszteriumhoz, melyek között azonban Debreczen város jelentése nem foglaltatott.

A miniszteri biztos leérkezett, s a teg-nap megtartott iparügyi értekezleten, ugy neki mint gr. Zichy Jenőnek örömmel kellett meggyőződnie, hogy városunkban a hatóság fáradozása és a porgáság áldozatkészsége folytán már hat év óta szervezett ipar-iskola létezik, és működik, s így a kormány küldöttének egyeb teendőjük nem is volt, mint a megjelent iparos közönség figyelmét az ipariskolák fottosságára és egy idővel létesít-endő második fok u ipariskolára, melynek növendékei segédeköl és önálló ipa-rosokból állannak, felhívni. Ezzel az értekezlet véget ért.

Midőn tehát így a társadalom köréből is akadnak egyes ügybuzgó és áldozni kész egyé-nek, kik a kormánnyal karöltve, az iparosok szellemi művelődésébe előmozdítani igyekez-nek, nem mulasztjuk el a magunk részéről fölívni magukat a legközelebről érdekelt iparosokat, hogy ez újabb irányu mozgalomra sulyt fektessenek s támogassák az érdekekben fáradozókat.

— **Országgyűlés.** A képviselőház jan 18-iki ülésében Ugron Gábor a ház mentelmi jog-gán elkövetett sérelmet jelentett be; ugyanis egy szolgabíró Incze József nagyjaiti képviselő-tiz napi elzárásra ítélte, a nélkül, hogy erre a háztól engedélyt kért volna. E tárgyban elnök utasított, hogy a belügyminiszter után sürgősen intézkedjék a képviselői immunitás megvédeése iránt. A további teendőkre nézve a mentelmi bizottság fog javaslatot tenni. A ta-karékpenztári betétek me-gadóztatásáról szóló törvényjavaslatot részleteiben tárgyalta ezután a függetlenségi párt az előadóval s a pénzügyminiszter. Ezután a függetlenségi párt szónoka s a többség elő-adója a biztosítási szerződésekből folyó ille tékek ről szóló törvény-javaslatot végzett. Végül a hadmentes-ségi díj ről szóló törvény módosítást vette tanácskozás alá a függetlenségi párt s a többség előadója s pénzügyminisztere. A kormány-párt csak megszavazott, szavai nem hallottak. A mérsékelt ellenzék az egész ülés alatt a kor-mánypártnak segített a hallgatásban, sőt egy része a szavazásban is. A nagyobb rész azon-ban állandóan a függetlenségi párttal szavazott.

A képviselőház jan. 19-ikén tartott ülé-sében a hadmentesség díj ről szóló tjavaslat részleteiben is letárgyalatott. Szintén elfogadtatott a napszámosok a dom e n t e s s é g ről szóló tjavaslat átalánosságban és részleteiben. A vita igen élénk volt. Cs a n a d y Sándor hat. javaslatot terjesztett be, hogy ezután csak azok adója emeltessek, kik-nek 1000 ftnál több jövedelmük van. De ez elvettett.

Az örökbéke apostola.

(Verescsagin testmánya a budapesti műcsarnokban.)
Budapest, január 14.

Skobeleffnek a hirtelen elhalt orosz had-vezérnek barátja, Verescsagin Vasul muszka festő képei vannak a műtárlatban kiállitva. Photographiak, fametszetek és cyncographiak után néhány képet már ismeri a közönség. Legelterjedtebb az a három ösrkép, mely a „Sipka-szorosban minden csendes” szavakkal van jelölve, s az elsőn szép de-rült időben látni az előőrst, midőn le s fel sétál a Sipkában; a második képen már a hó-vihar félig eltemette; a harmadik képen nem láthatni csak az előőrs süvegét és szuronya végét.

Báró Mednyánszky László festőművésznök volt szives felkálauzolni. A kiállítás ugyanis csak vasárnap nyilt meg, s szombaton még csak a „kebelbelieket” bocsátották be.

A két első termet, melyben az indiai uti képek vannak, a látogató csak futólag szemléli meg. A harmadikban, melyben két kép van, a „kutabbi mecsét melletti kapu” és a „Márvány ablak Futtetpor Likriben”, már jobban le-köti a szemléllő figyelmét, de azért nem igen időzik itt hosszasan, hogy mielőbb láthassa az orosz-török háboru jeleneteit.

A következő teremben már meggyőződhet, hogy mily rettenetes freskó festő Verescsagin. Ez az a terem, melyben Zichy Mihály híres képe volt két év előtt kiállítva. Mily óriás különbség, s mégis egy célra dolgozik mindkét festő.

Zichy Mihály a legelőnnebb színeket használta, s a szem alig bírt eltelni képeinek egyes részleteivel. Verescsagin nagy képe a „Győzelem után” első pillanatra alig tesz mellyebben benyomást a szemelőre. Csak ha percenkig tanulmányozzuk, akkor vesszük észre a művész intencióit.

Balra látni a győztes muszka had végtelen phalanxát, amint Skobelev tábornok a sápkái győzelem után a sor előtt végig lovagol. A dühös, őriangos hadiak csákoikat dobálják a levegőbe. Elöl van a harcztér. A haldoklók, sebesültek és elesettek vére piszkította be a havat, s a jobboldalon láthatni az erdei sáncot, melynek torkolatából egy leszerelt ágyú csöve tárog hallgatagon a néző felé, mintha jelezni akarná a török birodalom bukását, s a győlött vetélytárs győzelmét.

Jobbra a szögletben négy kis kép van. Három fent. Az első emlitett: „A sápkaszorosban minden csendes” és a „Kém”. Ez utóbbi lebilincseli a figyelmet. Egy polgári ruhába öltözött egyen vezetnek ki a rögtönítélő bíróság üléseiből. Ő elöl, utána a verdiktet hirdető prófusz, és a vezénylő tiszt. Elöl a fegyveres katonák, kiknek arczárólési, mily élvezettel lönek bele a kémbe. A „kém” halvány mint a fal, de a férfiúi bátorság erőt vesz rajta, s szemére rántott kalapjal bátran halad utolsó útjára.

A következő teremben négy nagy kép van, melyek közül csak hármat láthatni nappali világításnál. Érdekes, és Verescsagin kedvence képeitől, a fehér alapszínre festettéktől, — elütő „a győztesek.” Jobb lett volna: a csatátér hyenáinak nevezni. Szeretést rabolják a holtakat, a közepén egy óriás testalkatú török martalóc egy orosz tiszt egyenruhájában mutatja be magát társainak, s a basi buzókok tisztelnek az arany zsinórnak.

Jón két szomorú, szivrendítő kép. Egyik, melyen mértőfeldekre hevernek a megfagyott sebesültek hullái, s az ég ragadozó madarai kezdik ki a holtakat, mint a pintyöke a gyümölcsöt, a másik, midőn a tábori pap, az orosz pápa, beszenteli a közös sírgödörbe dobt négyezer elesettet. Ez borzalmas látvány! Mintha burgondia földön keresztül kassul szántanának. A holtak egy része felig van eltemetve, a más résznek melle, feje, keze, lába látszik ki sárgás barna földből. Ehez a két főalak, a pápa és az egyházi, s a viharosan sötét égboltozat. Szinte jól esik átmenni a másik terembe. Itt a vér már nem lüktet oly hevesen. A halál tusa nem hallatszik oly rémesnek. A vészharang nem szól. A felbőszült, ketségbeesett, önfentartásáért küzdő embert nem látjuk a halál kaszájának, az idő hideg fogának, a jégnek, fagnak martalékává lenni. Itt már nem oly szabályok szerint itéljük meg az embereket, hogy egyik kúrd a vasiga lerázásáért, a másik zsoldért, szarnokáért, azért, ki jobban kötözi meg, mintha teste lánccban volna, mert lelket teszi vasigába.

E teremben három kép van. Valamennyinek alapszíne a fehér, melylyel úgy látszik a művész legszívesebben dolgozik. A hős és a cizók című kép egyike Verescsagin legkiválóbb remekeinek a főnök megkülönböztetés, mely a halvány kék és fehér színt oly természetűvé varázsolja, eddig még talán nem sikerült senkinek. A másik tájkép. A Duna, szép részlete, sáskokkal, s ingoványokkal jobbra balra pedig egy kozák őrszem, tulajdonképen két szál kozák, kiket a jeladás végett rendeltek oda. Az előtérben egyik földön ülve foltozza ruháját rongyait, a másik pedig két szurk szővének között áll, s bámul a távolba.

Az utolsó teremben újra felhangzik a csatazaj. A fegyverek csörgése, a lovak do-

bogása, s az ellenfél ágyúinak zaja az első képnél. Nagy csend, szomorú, megható látvány a másodiknál. Az első „Roham előtt.” A második egy sötét háttérű „Tábori körhöz.” A harmadik „Roham után.” Ott az élők, közepén a haldoklók és nehéz sebesültek, itt a könnyű sebesültek részeseinek figyelemben.

Realistikusabban művész még nem festett mint Verescsagin. A sebesült állat felkötő kendő oly véres, hogy szeretnéd leoldani, s tisztával fölcserelni. Azt a haldoklót, ki négykézláb van, s még utóljára talpra akar állani, — segíteni akarod nehéz munkájában.

Mikor végig mentél a műcsarnok termében, akkor látod igazán, mily borzasztó a háború; mit tesz, mit tehet egy néppel egy hadi parancsra; s akkor adhat igazat mindenki annak az ismerősömnek, ki Páris ostromát végig szenvedte, s most mikor a műcsarnok lépcsőin együtt haladtunk lefelé, az mondá:

— Csodálom, hogy a monarchák megengedik e képeket kiállítani, hisz az örök békének eddig nagyobb propagandát senkiesem csinált, mint Verescsagin.

Hajnóczy.

Külföldi dolgok. Legitimista összeesküvés híre hozta Franciaországban a táviró. Chorette Athanas báró az összeesküvők feje, már a hadseregéből eddig 30,000 embere van, s igen jelentékeny fegyverkészlettel rendelkeznek. Ez összeesküvés állítólag „katholikus szövetség” nevet vett fel, s egyenes célja a köztársaság megdöntése. — A z O r l e a n s h á z o l y tagjait, kik a francia hadseregben tisztek gyanánt szolgálnak, disponibilitásba helyeztetni indítványozza a kamrában Locroy radikális képviselő. — H i e t e l e n. Oroszországban az alkotmány kihirdetése küszöbön áll. — V a r s ó és V o n g o r o d erődített lázas sietségét folytatják. — A z u l t á n üldözteségi mániában szenved, miért miniszterei meg akarják trónjától fosztani, utódnál 15 éves unokaöccsét Mahmudot emlegetik; „Gyermek királyt ad az isten olyan népnek, kit megver.”

Zichy Jenő Debreczenben.

A megérkezés.

A képzőművészet festészeti ágának a közönséggel való megismertetése és támogatása céljából hazai művészek által készített festményekből vidéki képiállítások rendezését határozta el az orsz. képzőművészeti társulat. A rendező bizottság elnöki tisztét a minden szép iránt lelkesülni tudó gr. Zichy Jenő vállalta el; s minthogy Sz. Fehérvár után városunkban állították fel a képtárlat, ennek megnyitására a gróf le nem jöhétvén, értesítette városunk polgármesterét, hogy a tárlat berekesztését személyesen eszközölné, s e célból e hó 18-án ide érkezik.

Az épen ez időre esett néhai Komlóssy Lajos temetése miatt az érkező gróf fogadtatására nem nagy számu közönség ment az indóházhoz, minél fogva a fogadtatás az ünnepélyes színezetet nélkülözött. Miúgyis néhány előbbkelő iparos, s a polgármester fogadta Zichy J. ki a város ötös fogatán beérkezve, a „Bika” vendéglőbe szállt.

Fáklyászene.

A debreczeni önálló iparosok s az iparos ifjusági egyesület, egy előbb megindított mozgalom következtében, tegnap este fáklyás zenét rendezett gróf Zichy Jenő, az ügybuzgó iparbarát tiszteletére. A fáklyásmenet valóban impozáns volt; mintegy 300 fáklya fénye, a katonazene hangjai mellett, kicsalta a városi rendkívül nagyszámu közönséget a tüntetéshez mely tulajdonképen az iparosok elismerését képezte azon kitartó fáradozásokért és anyagi

aldozatokért, melyeket gr. Zichy az iparosok-ért hoz.

A fáklyásmenet a „Bika” elé érve, megállapodott, s a gróft, ki lakásából lejöve, a kávéház előtt megállott, a nagyszámu közönség lelkes ovatiókkal fogadta. Az eljenzés lecsillapulta után az iparosok részéről

Jóna Dániel emelt szót, ki szépen átgondolt beszéde elején üdvözölte az iparos mozgalom legnagyobb bajnokát, ki ügyünk élére állva a kezébe ragadott zászlót nemcsak fenntartani tudja, hanem nemes tetteivel azt meg is koronázza. Örömeinek ad kifejezést az iparosok nevében, hogy akadt férfi, ki magas állásánál és befolyásánál fogva az iparosok helyzetét előmozdítani tudja. Reméli, hogy kitűzött zászlója alá hazánkban még számos nagyja fog csatlakozni. Kifejezést ad annak, hogy az iparos ma már szellemi képzettség nélkül nem elhet, e végből üdvözli a gróft, ki jelentékeny adományával az iparosokat hátlára kötelezte le. Végül az a kérés intézi hozzá, hogy a képviselőházban sűrűsége az ipartörvény mielőbbi módosítását.

A beszédet sokszoros hársány eljenzés követte, mely után az egyleti dalkör éneke következett. Az ének után, a debreczeni iparos ifjuság önképző egyesületének elnöke

Serli Ede állott fel a szószeke, s az ifju iparosok nevében határos beszédében köszöntötte Zichy J. mint az ipar legelső fardhatatlan és lankadást nem ismerő bajnokát, ki legközelebb is az országgyűlésen az iparosok oktatására szellemi mivelődésök fejlesztésére tekintélyes összeget áldozott. Mert nem elég hogy az iparos csak véssével és kalapácsal bánni tudjon, hanem hogy iparága mellett szellemileg is tökéletesedjék. Epen ezért, mert a gróf e cél elérésére az alapkövet megalkotni jelentékenyen segített, az iparosokat örök hátlára kötelezte.

Ismét hatalmas eljenzés szakította meg a csendet, s ekkor gróf Zichy Jenő elő lépett, s a következő, szintén csak kivonatban adható, beszédet mondotta:

„Kettős cél vezetett engem ide, önök körébe; egyik hogy e város falai közt néhány hét óta megnyitott képtárlatot, melynek elnöke vagyok, bezárni; a másik, hogy az ipar iskolák szervezése tárgyában, a kormány részéről megbízatásomnak e városban is eleget tegyek. Az fényes kiállítás, melylyel engem ezuttal megajándékoznai igyekeznek, nem gróf Zichy Jenő ilteti, hanem ilteti azt, ki az iparügyekben működik: az „ipar grófot.”

„Valamely állam csak úgy lehet boldog, ha önállósága és anyagi jóléte biztosítva van. Az egyes csak úgy lehet megelégedett, ha családját kellőképen fenntartani képes. Mi nyújtja erre a biztosítékot, úgy az államnak, mint az egyesnek? Mindkettőnél először az anyagi jólét; s ha ezt kivitvuk, állami önállóságunk is biztosítva lesz. Viszont előfeltevéllent megkivátnak minden osztálynál, úgy az iparosoknál is hogy a szellemi mivelődés felé törekedjenek. Ezzel együtt a munka és szorgalom megteremtí a családi jólétet.

„De ha az iparosok a szellemi mivelődés helyett akávéházakban és vendéglőkben töltik idejüket, „blau Montag”-ot csinálnak, azok előhaladásra, boldogulásra egyáltalában nem számíthatnak.

„Az iparosoknak rendkívüli erőfeszítéssel kell dolgozniok, tanulniok, hogy ezt, a mit elmulasztottak, helyre pótolják, s hogy azon sanjaryu viszonyok közt, melyben élnek, helyőket megállhassák; s a társadalom, mely átlátja, hogy e szomorú viszonyok közé, önhibájukon kívül sodortattak, támogatni fogja őket. Az illetők, kik a czéhrendszer eltörlésével, s a

szabad ipar behozatalával azt hitték, hogy mindent megtettek, nagyon csalódtak, mert a jobbilet helyett az elszegényedés következett. Epen ezért önök szónoka részéről jött figyelemzetés nélkül is megsürgettem volna, a minthogy már számos ízben sürgettem is a képviselőházban és azonkívül az ipartörvény revidióját, melytől mindnyájan sokat várunk, bár az a tárgyban előterjesztendő törvényjavaslat ma még teljesen ismeretlen előttünk.

„Az iparosok érdekében még nagyon sokat kell a kormánynak tenni, viszont elvárja az iparos osztálytól mindenki, hogy tevékenységének és életrevalóságának bizonyítékát adja, hogy megmutassa, tud haladni a korral az által, hogy szellemileg is mivelődik.

„Fogadják köszönetemet, támogassanak működésemben, s tartsanak meg jó emlékekben.”

Szünni nem akaró eljenzés követte a gróf beszédét, s ezután a tömeg a zene hangjainál kellő rendben szétoszlott.

Lakoma.

A fáklyászene után a város iparosai a „Bika” éttermében társasestélyre gyűltek össze, melyre egy két tagú küldöttség által Zichy J. meghívták. A gróf városunk polgármestere társaságában meg is érkezett, s élénk eljenzéssel fogadtattott. Az étterem csaknem zsufolásig telve volt; a Magyaritestvérek zenekara kitünően működött, s általában mondható, hogy a társaság minden egyes tagja kedélyes hangulatban volt.

De nemcsak az iparos-osztály volt e banquetten képviselve, részt vett abban az előkelőség is kiváló számban. Ott láttuk Simonffy Imrét városunk polgármesterét, az ipar és keresk. kamara elnökségét, a főiskolai tanári karból Balogh Ferenczet, Kiss József tanfelügyelőt, gr. Vay Danielt, Steinfeld Antalt a táviró igazgatóját, a hírlapirodalom képviselőit, stb. stb.

Mondanunk sem kell, hogy a kitünő kedvet, fokozta a számos pohárköszöntő, s igazán jól esett tapasztalunk, hogy iparosaink között is vannak, kik gondolataiknak választékos nyelvezetben rögtönözve tudnak kifejezést adni. A társasestély az éjféltűni órákig tartott.

Eltávozás.

Zichy Jenő gróf a tegnapi délutáni vonattal távozott el városunkból. Utja most közvetlenül Nagy Károlyba vezet, hol Jágócsy miniszteri biztossal az ipariskola szervezését fogja eszközölni. Onnan Szatmárra, M-Szigetre stb. utazik hasonló czéllal. Valóságos apostol, kit utjában mindenütt ovációkkal fogadnak.

Kisérje is utjában a szerencse, hogy terveit hivihesse, azok az eszméket, melyekért az ipar terén küzd, megvalósítva láthassa.

DEBRECZENI BÁLTEREM.

Jogászbál.

— Január 19. —

Ugy vagyok vele, mint a ki ében is álmodik. Érzem nagyon a különbséget, mely az éjszaka és a most között van és mégis azt hiszem, hogy csak félig vagyok itt az irodában.

Néha azt vélem, hogy ott vagyok a diszes bálteremben, mintha hallanám is a Magyarfiúk pompás zenéjét, mintha előttem lebegnének azok a szárnyatlan, de égből leszállt angyalok, arcukon a megelégedés boldog mosolyával, szemökben azzal a bújós fényvel, melynek ellentállani nem lehet, melynek tüze tüzet éleszt a szivben, mely nem tud enyészni egyhamar.

Ki volna képes ezeket ellentállani, ki tudna ezekről megfélekedezni, óh, álmodikkel rólok soká, sokszor, szepet, büvölöt.

pusztult, sőt aránylagos virágzatra, a mai fejlődésnek szilárd alapjára juthatott.

Debreczen városának és környékének Rákóczi-korbéli tüzetes történetére nézve nagyon sok, historikusunk által még nem értékesített adat rejlik egy a Rákóczi-Aspremont-féle vörösvári (Vasvármegye), valamint a budapesti országos levéltárban, — de sehol anyai, mint a gr. Károlyi család nak ugyancsak Budapestben elhelyezett gazdag archívumában. Az én idevonatkozó jegyzeteim is nagyobb részt ez utóbbi helyről merítvék. A dolgoznak egyszerű magyarázata az, hogy a szathmári bekeketés megalkotója, báró (később gróf) Károlyi Sándor kurucz tábornagy és szathmári főispán, volt Rákóczi Ferenc fejedelem tiszántúli hadainak és ezen kerületnek főgenerális nyolcz esztendőn keresztül, (1703—1711). Természetes tehát, hogy a Tiszántulnak legnagyobb, legjelentékenyebb városa: Debreczen, és a parancsnokló tábornok között folytonos érintkezés állott fenn. S ezt a legkülönfélébb ügyekre és viszonyokra kiterjedő szakadatlan sűrű érintkezést nemcsak a város, mint törvényhatóság nevében Károlyihoz irt fölterjesztésekből: hanem — s méginkább — az akkori debreczeni főbíráknak ugyanazon tábornaghoz intézett nagyszámu leveleiből tanuljuk megismerni.

A Rákóczi-korban Debreczennek felváltva három főbírája volt: Dobozy István, Dioszeghy Sámuel és Komáromi Csipkés György, egyuttal bihari alispán. Főként az első és utolsó igen jelentékeny, nagy képzettséggel és tekintéllyel bíró fér-

fiak. Komáromi a szathmári béke létrehozatala körül is sokat fáradozott a Károlyi és Pálffy közötti közvetítés művelé. Ő neki és Dobozy-nak igen sok eredeti levele maradt tenn a gr. Károlyi levéltárban; s ha ezeket — a Dioszeghytől és maga a város nevében irottakkal együtt akár a gr. Károlyi-családnál, akár ennek engedélyével Debreczen városa t elj e g y ü j t e m é n y b e n közrebocsátaná: bizony szép s hasznos dolgot cselekednének úgy az általános hazai történetírás, mint különösen saját speciális történelmének gyarapítása szempontjából.

Mi ezuttal egyedül Dobozy István-nak Károlyi Sándorhoz irott leveleivel akarunk foglalkozni, nem azoknak egész tömeggel (1703—1709), mert hisz ez messze tulvinne a tárczacikkyszeru tanulmányok határain; hanem ragadjunk ki e levelezés tömegéből mutatványul egy évet, például az 1708-ikat, vagy ennek felet s ismertessük Dobozy-nak, ezen a Rákóczi-korra nézve, a végzetes trencsényi ütközet által forduló-pontot képező nevezetes évben — Károlyihoz címzett leveleiből azon mozzanatokot, melyekről föltehetjük, hogy e lapok olvasói érdekelni fogják. A hol szükség-es, az idézeteket magyarul megjegyzésekkel fogjuk bevezetni s kísérni. Így azután a t. olvasó fogalmat szerezhet magának a többi, e nemü levél értékeről is.

Komáromi Csipkés György levelezésének ismertetését későbbi cikksorozatra hagyjuk.

Ezeknek előrebocsátása után lássuk magukat a Dobozy-féle 1708-iki leveleket.

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Egy debreczeni főbíró a Rákóczi-korban.

— Történelmi vázlat, 1708. —

Irtá: **Thaly Kálmán.**

I.

Ritka nagy városunknak van a közelebbi három-négy századon át oly tanulságokban és eseményekben gazdag multja, mint a magyar alföld szívének Debreczennek. E multat szeplőtelen hazafiság, szivós ragaszkodás a vallásához és ősi intézményekhez, s önálló sajátlagos fejlődés jellemzik. A kor kultur törekvéseit Debreczen polgársága mindenha megértette és elfogadta, a nélkül azonban, hogy ezek befolyása által eredeti, typicus jelleméből kivetkőzött volna. S ez jól történt így, — és hogy így történt: abban nagy érdemük van e város régi főbíráinak, tanácsstagjainak, kik a gondjaira bízott lakosság és törvényhatóság ügyeit, tántoríthatlan hazafiság s elvhűség mellett, tapintatos körültekintő bölcsességgel tudták vezetni, a legnehezebb, legzivatárosabb időkben is.

Debreczennek történetei s ismertetése jelesül meg vannak írva két nagy becsü monográphiában is, a város multja Szűcs István m. akad. lev. tag három kötetes munkájában, — melyben a város gazdag levéltárának adatai felhasználattak, — és a jelen ál-

azt hitték, hogy min... csalódtak, mert a... gyenyedés következett.

szónoka részéről jött... megsürgemmel volna, a... ízben sürgettem is a...

szólamon még nagyon so... emmi, viszont elvárja... lenki, hogy tevékeny...

szólamon még nagyon so... emmi, viszont elvárja... lenki, hogy tevékeny...

BÁLTEREM.

szólamon még nagyon so... emmi, viszont elvárja... lenki, hogy tevékeny...

szólamon még nagyon so... emmi, viszont elvárja... lenki, hogy tevékeny...

szólamon még nagyon so... emmi, viszont elvárja... lenki, hogy tevékeny...

szólamon még nagyon so... emmi, viszont elvárja... lenki, hogy tevékeny...

Ez az álom — meglátszik az én referá... dáción.

— Hogy érzi ön magát?

— Köszönöm asszonyom, igen jól. Jól... esik, hogy az égből lehetek, ha bárt busit is...

— Ön téved! Hallja, mit huznak a ze... nések? „Nincs menyország se pokol!”

— Az lehet. De akkor a menny az éjjel... res lett s a pokol paradicsommá lett.

— Ah, ilyen szép hölgyek szeméből ki... törő fény sugaraknak el kell hinni — mindent!

— Veszi-e észre, hogy Szathmárme... virágos kertjéből, mennyi gyönyörű virágszál...

— Igen. Pedig én azt hittem, hogy csak... nálunk virulnak most a virágok!

— Nem. A szomszéd megyének — na... gyon bájos kertje van. Láthatja az itt nyíló...

— De jó lenne ott kertésznek lenni, —... konvenció nélkül is.

Hanem azért Debreczen szépeiből igen... sokan voltak jelen.

— Tudna-e választani közülök egyet... — Nem, asszonyom, én nem tudok vá... lasztani. Különbem is nekem ezuttal nincs már...

— választóképeségem!

— Bizony szerencséje!

Pompás mulatság volt ez a jogász bál!... Hej csak a mit a jogászok csinálnak, meg van...

— En nem tudom de ha a kedélyt, a jó... kedvet nézem, akkor azt mondom, hogy nincs...

— A Magyarfiúk nagyszerűen huzták a talp... alá valót. Ott volt a szemök, a legjobb tán...

— En jó istenkém!... Miért kell az ember... nek idő előtt megöregedni, mikor ezeket csak...

— De ugy-e bár, a főkérdés ismét az, hogy... kik voltak jelen?

A kertésznek ismernie kellene minden... virágot, de bocsnát, én még kezdő kertész...

— Ime a névsor:

Nagy Ziza, Nagy Mariska, Szabó Gaborné... Szabó Jánosné, Szabó Mariska, Csiffy Kata,...

— Ott voltak a p a h o l y o k b o l néztek... a kedélyes mulatságot: Veres Lászlóné, Huzly...

— Bizony szürkült már, a mikor oszlani... kezdett a vendégkésőru s a mulatság vége 8...

— A piaczon jöttem keresztül délelőtt... ugy 11 óra tába. — Két szép leánnyal talál...

— Hogy érzik magokat hölgyeim a bál... után?

— Ah — feledhetetlen volt az a bál!... Rendező urak! itt az elismerés! **SKORPIO.**

UJDONSÁGOK.

* A képkiallítás bezárása. Tegnap meut... végbe a képkiallítás ünnepélyes bezárása. Gróf...

* Garbóczy-émlék. A debreczeni reform... egyház nagy képességű énekeztetőinek, GAR...

nek sirhalma jeltelentül áll. Korunk, a mai idők... gyermekei ellen szóló vád ez, hogy a kit el...

* Varga Lajos meghalt. Társas életünk... egyik nagy körben szereplő férfa, Varga La...

* A helybeli kereskedő testület saját ház... építési alapja javára f. é. február hó 17-én a...

* Muzem. — Schweizer János... ur mozdonyvezető a főiskolai múzeum részére...

* A függetlenségű kör bálja ma este lesz... a Kororában. Ifjak, a táncra fel! Rendelesz...

* A képkiallítás végnapjait éli; még csak... ma és holnap lesz látható, s ezt figyelembe...

* A festőművészetet nemcsak erkölcsileg... leg, de anyagilag is pártolni igyekeznek, egyes...

* Felolvasás. A lapunkban is jelzett, és... e hó 18-án megtartott első felolvasás a keres...

* Hajdumegye. A h. nánási műkedvelő... 'ársulat örömmel hozza a t. érdekelte közönség...

* A ma bizonyos olajcséppről. — Helfy... Ignácz nagyérdemű felolvasást tartott Budape...

* A szegedi színház elmozdítására Nagy... Vinczét, a népszínház egyik rendezőjét nevezi...

* Ujházi Ede városunk szülőtte, s a nem... zeti színház jeles tagja közéleti Pécszet ven...

tént. S azután újra elől kezdtek az istenisz... teletet. Bizony ez helytelen eljárás, s nagy...

* Nyilvános köszönet. Mindazok a tisztelt... polgári s katonai testületek és egyének, kik...

* A vereskereszt-egylet helybeli választm... ánya a jövő hóban alakították meg. A veres...

* Az orsz. iparkiallítás helyi bizottsága... tárgyában gr. Zichy Jenő értekezett városunk...

* Jég. Holnap délután fél három órátl... kezdve a k o r c s o l y á z ó - e g y l e t j e g p...

* A helybeli kereskedő testület saját ház... építési alapja javára f. é. február hó 17-én a...

* Muzem. — Schweizer János... ur mozdonyvezető a főiskolai múzeum részére...

* A függetlenségű kör bálja ma este lesz... a Kororában. Ifjak, a táncra fel! Rendelesz...

* A képkiallítás végnapjait éli; még csak... ma és holnap lesz látható, s ezt figyelembe...

* A festőművészetet nemcsak erkölcsileg... leg, de anyagilag is pártolni igyekeznek, egyes...

* Felolvasás. A lapunkban is jelzett, és... e hó 18-án megtartott első felolvasás a keres...

* Hajdumegye. A h. nánási műkedvelő... 'ársulat örömmel hozza a t. érdekelte közönség...

* A ma bizonyos olajcséppről. — Helfy... Ignácz nagyérdemű felolvasást tartott Budape...

* A szegedi színház elmozdítására Nagy... Vinczét, a népszínház egyik rendezőjét nevezi...

* Ujházi Ede városunk szülőtte, s a nem... zeti színház jeles tagja közéleti Pécszet ven...

* A szinészek nevei. A szinészek és szin... észnök nem épen poétikus hangzó neveiket...

szinésznő az ő nevének viselése által — szé... gyent hoz a nemesi ház becsületére. A kérdés...

Debreczeni színház.

(Január 19-én adott a „SOHAJOK HÍDJÁ” operette 8... felvonásban, Offenbachtól.)

(Szt.) Napok és hetek óta szünyalt a... hír, hogy minő nagy előkészületek vannak téve...

Na tessék elfeledni, hogy a Debreczen... Magyarország első magyar városa, mely álzo...

Jó éjszakát! . . . . .!

GAZDASÁG, IPAR, KERESKEDELEM.

A lótenyésztés ameléseire alakult rész... vénytársulat vezérigazgatója, P u l a y Kornél...

Koszorú Lajos.

Kereskedelmi műszótár. A budapesti ma... gyar kereskedelmi csarnok kezdeményezése...

Debreczeni országos vásár.

(Hivatalos jelentés.) Az 1888. évi január havi (Remete Antal) orszá... gos vásáron az árak következők voltak: Egy pár...

— Budapestre. Hirtelen történt a dolog, a... vánat már csak így, ezen a téren teljesített. Nem...

Feloldó szerkesztő: HENTALOR LAJOS. Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

Alírási felhívás

a magyar szent-korona tartományai vörös-kereszt egyesület díjsorsjegyeire.

Ezen díjsorsjegyek az 1882. évi XLI. törvénycikk alapján kibocsátottak és e kölcsönök azon céljára van: a magyar vörös-kereszt egyesületnek a lehetőséget nyújtani, már a béke idején a se- nek a lehető leggyorsabb hatáskört nyitni. Úgy a sorsjegyek mint a nyerevények is mindentel- bélyeg- és illetékmentesek.

120,000 frt, 50,000 frt 25,000 frt, 15,000 frt, 10,000 frt, főnyerevényekkel.

A nyerevények kifizetésére s a kölcsön törlesztésére megkivántató sorsjátéki alapító- ke azonnal értékesíthető értékpapirokból áll, melyek az Arvaszéki pénzek elhelyezésére alkalmasak, s egy vegyes bizottság által kezelik, melynek elnöke mindenkor a vörös-kereszt egyesületnek a magyar szent-korona tartományai az egyesület által választott a 6 feléje által megválasztott az időszerinti elnöke leendő. Azon kívül a sorsjátéki kölcsön további biztosítása céljából még egy tartalék-alap fog ala- pítani, mely 5%-os kamatoztatás útján a törlesztési időszak lefolyása után kerekszám 3,000,000 forintot fog kitenni.

Az egyes sorsjegyek névértéke 5 frt, a visszatérítés legkésőbb 51 év múlva fog megtörténni, oly módon, hogy a legkisebb nyerevény 6 forinttól 10 forintig emelkedhetik.

Az aláírás január 22-én fog megtartatni.

Feltételek:

1. Minden aláírt sorsjegyre biztosítékul 2 frt, az aláírás 6 frt 50 król 4 frt 50 kr. hátralék pedig az aláírás kihirdetése után a sorsjegyek átvételéig azonnal lefizetendő. 2. Feltétlenül szükséges a bejelentések összevonása fenntartatik. Az esetleg felmaradó biztosítékok azonnal vissza- térítetnek. 3. A Budapest határára kívül eső helységekről beérkező bejelentéseknek már néhány nappal előbb meg kell történniük: legkésőbbben posta utalvány mellett, pontos és olvashatóan kiirt lakcím és a darab szám megnevezésével. — Az aláírt darabok megküldése határozott kijelentés mel- lett, a hátralék összegnek postai utánvéttel szintén megtörtéhetik.

A legelső húzás 1883 márczius 1-én lesz.

Főnyerevény 120,000 frt adómentes.

A sorsjegyek betétben nálunk is maradhatnak vagy az aláíró kívánatára tetszés szerinti részletekben is kifizethetők.

Bejelentések a fentebbi eredeti feltételek mellett már most is elfogadhatók minden díj nélkül.

A MERKUR kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete **Budapest.**

Dorottya-utca 12.

POLITZER S

Dorottya-utca 12.

Trieszti kiállítási sorsjáték.

Huzas visszavonhatlanul

1883. februárius 18-án.

1. főnyerevény: 50,000 frt. készpénz vagy 8 000 arany.
2. főnyerevény: 20,000 frt. készpénz vagy 3 500 arany.
3. főnyerevény: 10,000 frt. készpénz vagy 1 750 arany.
4. főnyerevény: Nyakék és fülbevalók gyémántokkal 10,000 frt értékben.

Négy nyerevény: Arany ékszer gyémántokkal és gyönggyel 5000 frt értékben.

Öt nyerevény: Többnemű ékszertárgy egyenként 3000 frt. értékben.

987 nyerevény egyenként 1000, 500, 300, 200, 100, 50 és 25 frt értékben.

1000 nyerevény
213 550 frt.
értékben.

**Egy sorsjegy
ára 50 kr.**

1000 nyerevény
213 550 frt.
értékben.

Megrendelések 15 krajczár melléklése mellett a pesti magyar kereskedelmi bank váltóházához intézendők Budapest, Dorottya-utca, 1.

Sorsjegy elárúsítás céljából átveendő sorsjegyek végett a fenti címhez lehet fordulni.

Gyarmatárak, halak, különlegességek

közvetlen tengerpartokról hozatva a legutányosabb árban.
Postán 5 különként portómentes, a legfontosabb kiszolgálattal mellett.

Mocca valódi, nemes, tüzes	frt 6.—	Ural Caviár új, nagyszemű Ko.	frt 3.—
Ceylon gyöngy, legfinomabb, erős	5.50	Elb Caviár új, középszemű Ko.	2.—
Plantagen Ceylon briliáns szép	5.—	Heringek új hollandiai 25 darab	1.60
Plantagen Ceylon legfinomabb erős	4.70	Kövérek heringek új, nagy 30 darab	1.45
Ceylon finom erős	4.45	Kövérek heingek új, közép 45 darab	1.30
Cuba kéközöld erős, szép	4.30	Sardinia heringek ff. kicsi 90 darab	1.25
Menadó extra finom nagy szemű aranybarna	5.45	Sardella heringek ff. kicsi 250 darab	1.30
Arany Jáva nagyszemű extra finom	4.60	Kieli Sprott ca. 200 darab 1 láda	1.15
Arany-Jáva ff nagyszemű erős	4.30	Kieli Sprott. ca. 400 darab 2 láda	2.—
Gyöngy-Mocca igen erős ff.	4.50	Kieli búcklingek 40, 45 darab 1 láda	1.75
Jáva zöld nagyszemű, erős ff.	3.60	Lachsheringek fr. tiszt. 30 drb 1 lád.	1.90
Santos zöld erős, szép	3.45	Fr. osztriga ca. 50 drb 1 láda	2.30
Rió reel erős, tiszta	3.—	Fr. Schellha ak pr. 5 kiló láda	1.75
Asztali rizs extra finom tiszta szemű	1.45	Családi thea (teng-ri nyelv) pr. 5 k. l.	1.75
Asztali rizs legfinomabb nagy szemű	1.30	Családi thea schw. legfinomabb K.	4.—
Asztali rizs finom, durva szemű	1.15	Jamaicai rum extra finom 4 liter	3.45
Gyöngy Sagó valódi kelet-indiai	1.60	Jamaicai rum legfinomabb 4 liter	5.—
Sultán-Rosinák legfinomabb sárga	2.60	Mandarin-Arac ff. o. 4 liter	3.75
Elemé-Rosinák legjobb, nagy	2.—	Cognac de Champagne extra finom 4 liter	4.—
Mandulák édes, legnagyobb	4.60	4 liter	4.—
Borsó és Piment (szegfűszeg)	3.75	Genévre valódi hollandiai 5 liter	7.—
			2.30

==== Kérem a czégetet más utánzókéval el nem cserélni. ====

SCHULZ E. H.

ALTONÁBAN, Hamburg mellett. Fennáll 1864 ó/a.

Debrecen, 1883. Nyomatott kiadótulajdonos KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

ELADÓ FÜSZERÜZLET

Szatmáron egy fűszer, csemege, festék-kereskedés összes árukészlete s berendezése

ELADÓ.

Értéke mintegy 12,000 frt.

Fizetendő lenne készpénzben 6000 frt. — a maradvány jó biztosíték mellett 6—12 óra hitelezettnék.

Szíves megkeresésekre bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Héder Sándor.

Etvágytalanság és emésztési hiány, hámorroid-, valamint légzési betegségek, köhögés, mellhetőség, testi gyengeség, vérszegénység, csodálatos gyógyulást találnak a Hoff János féle maláta-készítmények változatos használata folytán.

Ritka gyógyjelentés,

szeptember elsőjéről csodálatos módon elért gyógyulás felel a Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi-sör (ugyanaz számtalanokon segített már, kiknél egyéb szerek sikertelenek maradtak) és a többi előnyösen ismert kitűnőségűek, császárak és királyok által 58-szor kitüntetett Hoff János-féle maláta-gyógytápkészítmények által.

Tekintetes ur! Az igazságnak tartozom azzal, hogy az ön Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sörének és maláta csokoládéjának gyógyhatása felel a következőket közlöm:

Anyám, ki már évek óta gyengülésben szenvedett és e mellett még gyomor- és mellbeteg is volt, 7 1/2 hónap óta naponkint háromszor használta az ön maláta-sörét s naponkint reggel és este egy csésze maláta-chocolate-t s ime, anyám oly egészséges, hogy 78 éves asszony léteére személyesen vezeti a háztartást. Szívkedjék még küldeni (következik a megrendelés) ismét egy szállítmányt. Örökké hálálatos

Eger, Csehország, 1882. szept. 1.

Radolinsky S., főelőjáró.

FŐRAKTÁR: Csanak József, Debreczenben, főpiacz. továbbá Rickl József Zelmónál Geréby Fülöp, Varga Lajos, Ujházi István. — Nagyvárad: Jánky Antal. — Nyiregyháza: Korányi Imre gyógyszerész. Továbbá minden nagyobb gyógyszerárban.

LIEBIG Társulat

HUSKIVONATJA

Fray-Bentosból (Dél-Amerika)

A Liebig-féle huskivonatot kevés más hozzávalóval kitűnő huslelet ad, s helyessén használva, nagy megerősítő hatással jár a háztartásban. Egy angol font = 454 gramm kivonattal 190 adag erős tápláló leves készíthető. Minden köcsöghez egy körülményes használati utasítás van mellékelve.

CSAK VALÓDI

ha minden köcsög raggyóján a feltaláló
Justus v. Liebigkébe nyomott névaláírása van
mint alatt:

Justus v. Liebig

Kapható Debreczenben Csanak József, Geréby Fülöp,
Rickl József Zelmós kereskedésében.

Dr. J. G. Popp,

cs. kir. udv. fogorvos urnak Bécsben.

Belváros Bojnergasse Nr. 2.

Szendró, jan. 25. 1868.

T. ur! Én már több év óta használom az ön méltán híres Anatherin-szájvizet a legjobb sikerrel, hanem az anyai sokféle képen van utánozva s megmihisítva, miszerint egyenesen önhöz fordulok, ezen kérséssel, hogy posta-utánvéttel sziveskedjek nekem 4 üveg Anatherin-szájvizet és 2 skatulya fogpórt küldeni. A legkiválóbb nagybecsűléssel vagyok dr. Michnetz Lajos, járás-orvos.

(46) A t. cz. közönség felkeretik világosan Popp cs. kir. udvari fogorvos féle készítményeket kérni, s csak az olyakat fogadni el, melyek saját véggyemmel vannak ellátva. Kapható Debreczenben: Rothschnek, Göltl N., Murakózy K., Mihalevics I., Tamassy K., Örvényi, Vécsey V. gyógyszerárakban. Csanak József fűszerkereskedésében, Hadházi: Szilay gyógyszer, H.-Boszörényi: Korányi G. gyógyszer, Szoboszló. Trocsányi G. gyógyszer, Diószeg. Kovács gy., Szatmár dr. Lengyel M. gy., Bossin S., Boszörényi S. gy., N.-Kálló: Mandl S., Hveszda K. gy., Tisza-Lök. Pinter P. gy., Munkács: Trarler gyógyszer, — Szinyér-Várja: Gerber E. gy., — Nánás: Ujvári gy., — Karczag: Báthory gy., Derecske: Beliczay gy., B.-Ujfalu: Sárrety gy., Nagyvárad: Nyiri G. Racsék F. Ember I. gy., Janky Antal, Huzella A. uraknál. N.-Károly: Jelinek: Fülöky O. gy. Nyiregyháza: Szopka A. Lederer O. gy., N.-Bánya: Hanzulovits gy., Somlyó: Ruszka I. és társa. Tokaj: Reiner D. gy., B.-Ujváros: Tauffer, K., Madaras: Jung K. gy., Csah: Székely A. gy., S.-A.-Ujhely: Reichard testvérek és Deutsch János Pinter F. gyógyszerészeknél.

Aggódva és szomoruan

tekint né- mely be-

teg a jövő elé, mert eddigelőt mindent eredménytelenül használt. Mindenkinek, különösen pedig az ilyen szenvedőknek, melegen ajánlható a „Betegbarát” című könyvecske, mert abban bő- séges bizonyítékait találják annak, hogy a nehéz beteg is a megfelelő gyógy-zerek alkalmazása által szenvedéseitől megszabadul, vagy legalább is enyhüést szerzett. A „Betegbarát” kívánatra Gorischek K. egyetemi könyvtár által (Bécs I. Istvánter 6. sz.) ingyen küldetik meg, úgy hogy a megrendelőnek csak a levelező-lapért kell 2 krajczárt kiadni. (11.)

Kiadó utcza lakás

Pünkösdtől fogva, áll három tágas szobából, egy elő és gyermek szobából, pincze konyhából és egyéb szük- seges helyiségekből. kis-mes- ter-utca 1440. sz. a.

(68)